

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

**5411600 – Сабзавотчилик, поллизчилик ва картошкачилик бакалавриат
таълим йўналишининг малака талаблари**

Тошкент

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
Буйруқ № 418
14.08.2020

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат аграр университети;
- Сабзавот, полиз ва картошкачилик илмий тадқиқот институти.

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2020 йил «14» 08 даги 3 - сонли йиғилишида маъқулланган. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил «14» 08 даги 418 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаби 410000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабини расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	<i>5411600 – Сабзавотчилик, поллизчилик ва картошкачилик</i> бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи	3
1.1.	Қўлланиш соҳаси	3
1.1.1.	<i>5411600 – Сабзавотчилик, поллизчилик ва картошкачилик</i> таълим йўналиши Малака талабининг қўлланилиши.....	3
1.1.2.	Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	3
1.2.	<i>5411600 – Сабзавотчилик, поллизчилик ва картошкачилик</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи	3
1.2.1.	<i>5411600 – Сабзавотчилик, поллизчилик ва картошкачилик</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари.....	3
1.2.2.	<i>5411600 – Сабзавотчилик, поллизчилик ва картошкачилик</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари.....	3
1.2.3.	<i>5411600 – Сабзавотчилик, поллизчилик ва картошкачилик</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари.....	4
1.2.4.	<i>5411600 – Сабзавотчилик, поллизчилик ва картошкачилик</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.....	4
2.	<i>5411600 – Сабзавотчилик, поллизчилик ва картошкачилик</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар.....	5
2.1.	Умумий компетенциялар.....	5
2.2.	Касбий компетенциялар.....	5
2.3.	Касбий квалификациялар	6
3.	<i>5411600 – Сабзавотчилик, поллизчилик ва картошкачилик</i> бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар.....	6
3.1.	<i>5411600 – Сабзавотчилик, поллизчилик ва картошкачилик</i> бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар.....	6
3.2.	<i>5411600 – Сабзавотчилик, поллизчилик ва картошкачилик</i> бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми	6
	Библиографик маълумотлар	7

1. 5411600 – *Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик* бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи

5411600 – *Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш кундузги таълим шаклларида амалга оширилади. Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади. Кундузги таълимда бакалавриат дастурининг меъёрий муддати 4 йил.

1.1. Қўлланиш соҳаси.

1.1.1. 5411600 – *Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик* таълим йўналиши Малака талабининг қўлланилиши.

Малака талаби **5411600 – *Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик*** таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи барча кишлок хўжалиги олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур таълим йўналиш бўйича малака талаблари, ўқув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиш ва янгилаш, улар асосида ўқув жараёнини самарали амалга ошириш учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор-ўқитувчилари;
- таълим йўналишининг ўқув режаси ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;
- бакалавриат битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;
- таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;
- олий таълим ташкилотларини молиялаштиришни таъминловчи органлар;
- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;
- кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;
- олий таълим ташкилотларига ўқишга кираётган абитуриентлар, уларнинг ота-оналари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 5411600 – *Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи.

1.2.1. 5411600 – *Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5411600 – *Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик* кишлок хўжалиги ишлаб чиқариш соҳаси йўналиши бўлиб, ер, сув, энергетик ва моддий-техника ресурсларидан самарали фойдаланишни ошириш мақсадида мева ва сабзавот маҳсулотларини мавсумда ишлаб чиқариш ;

- Сабзавотчилик хўжалигида кишлок хўжалик маҳсулотларини ишлаб чиқариш жараёнларини оптималлаштириш;
- Сабзавотчилик хўжалигини ташкил этишвауни самарали юритиш, иссиқхона хўжалиги кишлок хўжалиги маҳсулотлари ҳосилдорлиги ва сифатини ошириш, касбий фаолиятида техник воситалардан оқилона фойдаланиш усул ва услублари мажмуасини ўз ичига олади.

1.2.2. 5411600 – *Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- ер, сув, энергетик ва моддий – техника ресурслари, сабзавотчилик хўжалиги экинлари;

- кимёвий ва биологик кураш воситалар; техник асбоб ускуналари; кишлоқ хўжалиги техникалари; агротехник тадбирлар;
 - сабзавотчилик хўжалигида қўлланиладиган ишлаб чиқариш жараёнлари;
 - илмий тадқиқот жараёнлари;
 - сабзавотчилик хўжаликларининг бошқарув тизимлари;
 - касаллик ва зараркунандалар билан зарарланган иссиқхона хўжалиги экинлари.
- Сабзавотчилик хўжаликларида инновацион технологиялардан фойдаланиш натижасида махсулот ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш;*

1.2.3. 5411600 – Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

- ташкилий-бошқарув.
- ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш:
- ахборот-таҳилий фаолият;
- илмий-тадқиқот фаолияти;
- тадбиркорлик.

1.2.4. 5411600 – Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.

5411600 – Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик таълим йўналиши бўйича Миллий малака рамкасининг 6-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ бакалаврият битирувчиси куйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир болиши лозим:

Ташкилий-бошқарув ҳамда ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш фаолиятида:

- сабзавотчилик хўжаликларини ташкил этиш ва бошқариш;
- сабзавотчилик хўжаликлари фаолиятини стратегик ривожлантиришда замонавий технологияларни қўллаш орқали бошқариш;
- сабзавотчилик хўжаликлари ва уларнинг алохида бўлинмаларини ташкилий тузилмасини оптималлаштириш, ходимларнинг профессионал тайёргарлик даражасини ошириб боришни ташкил қилиш ва бошқариш, меҳнат салоҳиятидан самарали фойдаланишни режалаштириш, меҳнатни рағбатлантириш тизимини йўлга қўйиш;
- бирламчи ишлаб чиқарувчи бўғин ишини ташкил қилиш ва уни бошқариш;
- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш ва уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишларнинг натижаларини баҳолаш;
- касбга оид муаммолар ечимларини амалиётга тадбиқ этиш, махсулот ишлаб чиқариш сифатни ошириш ва бошқариш;
- сабзавотчилик хўжалигини ташкилий-бошқарув фаолиятида қабул қилинадиган қарорларни ижтимоий-иқтисодий самарадорлик мезонлари асосида ишлаб чиқишда ҳамда қарорларни муқобил вариантини танлаб олишни асослашда иштирок этиш;
- замонавий ахборот технологиялардан иш юритишда ва бошқарувда фойдаланиш, махсулот ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуллари ва механизмларини ишлаб чиқиш;
- атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, экологик соф махсулот етиштириш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;
- сабзавотчилик хўжалигини юритишда ресурсларидан фойдаланишни режалаштириш, фавқулודда содир бўлиши мумкин бўлган хавф-хатарларни олдини олиш ва таҳлил қилиш.
- сабзавотчилик хўжаликлари майдонини кенгайтириш ва махсулот ишлаб чиқаришни купайтириш мақсадида инвестицияларни жалб қилиш механизмларини қўллаш, инвестицион лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва бошқариш.

Ахборот-таҳлилий фаолиятида:

- бошқарув қарорларини қабул қилиш учун ташкилотнинг ташқи ва ички муҳити омиллари тўғрисидаги маълумотларни тўплаш, қайта ишлаш ва таҳлил қилиш;
- қарор қабул қилиш, фаолиятни режалаштириш ва бошқариш учун маълумот тўплаш, ташкилотнинг ички ахборот тизимини яратиш ва унинг ишлашини бошқариш;
- ташкилотнинг ички ҳужжат айланиши тизимини ишлаб чиқиш ва бошқариш, ташкилотлар фаолиятининг турли кўрсаткичлари бўйича маълумотлар базасини юритиш;
- лойиҳалар самарадорлигини баҳолаш;
- ахборот-таҳлил фаолияти натижалари бўйича ҳисобот тайёрлаш;
- бошқарув қарорларининг самарадорлигини баҳолаш.

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- илмий-тадқиқот институтлари ва марказларда тармоқлар ва соҳаларни замонавий бошқариш усуллари бўйича илмий тадқиқот ишларини амалга оширишда қатнашиш;
- хўжалик юритувчи субъектларни замонавий бошқариш тизимини таъминлашга бағишланган мамлакатдаги ва хорижий давлатлардаги фан-техника ютуқлари, махсус адабиётлар ва бошқа илмий-техник ахборотларни ўрганиш ва тизимлаштириш;
- тармоқлар ва соҳаларни замонавий бошқариш тизимини таъминлаш борасидаги муаммоли мавзулар бўйича иқтисодий ахборотларни йиғиш, қайта ишлаш, таҳлил қилиш ва тизимлаштириш ишларини амалга ошириш;
- интернет тармоғида энг янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;
- илмий тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш, соҳа адабиётлари экспертизасини амалга оширишда қатнашиш;
- тадқиқот натижалари ва ишланмаларни татбиқ этиш.

Тадбиркорлик фаолиятида:

- янги бизнес-лойиҳаларни шакллантириш ва амалга ошириш;
- бизнесни ташкил этиш, бизнес-режаларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш.

2.5411600 – *Сабзавотчилик, полизчилик ва картошқачилик таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар*

2.1. Умумий компетенциялар:

- давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий-иқтисодий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид ҳужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, табиий илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиши ҳамда улардан замонавий илмий асосда касб фаолиятида фойдалана билиш;
- ахборот технологияларини касбий фаолиятида қўллай билиши, ахборотларни йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усуллари эгаллаган бўлиши, фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиш;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида тасаввурга эга бўлиш.

2.2. Касбий компетенциялар:

- сабзавотчилик хўжаликларини барпо этиш учун майдон танлаш бўйича касбий кўникмаларга эга бўлиши;
- сабзавотчилик хўжаликларини бўйича касбий кўникмага эга бўлиши;
- ўсимликларни минерал озукалар билан озиклантириш хусусиятларини, кўчат ва

Ўсимликларни маҳсулот учун етиштиришнинг замонавий технологияларини, экинларнинг айланишини тузиш тартибини билиши;

- сабзавот экинларини кўчат етиштиришни, ўсимликларга шакл бериш усулларини, озиклантириш муддатлари ва меёрларини билиш;

- экиш муддатлари ва усулларини, турли экиш муддатларида маҳсулот етиштириш жараёнини жадвалини ишлаб чиқишни билиш;

- хар бир етиштириш мавсуми учун мўлжалланган сабзавот экинларининг нав ва дурагайларини хусусиятларини, бу ўсимликларни биологик, кимёвий химоялаш усулларини билиш;

- замонавий бозор талабларини, рақобатдошликни таъминлашга қаратилган хўжалик стратегиясини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш кўникмаларига эга бўлиш;

- инновацион лойиҳалар, бизнес-режалар ва шартномаларни шакллантириш ҳамда бошқариш, ижрочилар фаолиятини мувофиқлаштириш кўникмаларига эга бўлиш;

2.3 Касбий квалификациялар

Сабзавот ва полизчилик агротехнологи, Сабзавот ва полизчилик уруғчилиги агрономи, Сабзавот ва полизчилик бўйича апробатор, Сабзавот ва полизчилик селекционери, Сабзавот ва полизчилик муаммоси бўйича мутахассиси, Сабзавот ва полизчилик бўйича илмий эксперт, экологик тоза сабзавот маҳсулотлари етиштириш бўйича мутахассис, сабзавот ва полизчилик бўйича сервис хизмати фаолияти, сабзавот ва полиз хосили сифатини назорат қилиш квалификацияларига эга бўлиш мумкин.

3. 5411600 – Сабзавотчилик, полизчилик ва картошқачилик бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

3.1. 5411600 – Сабзавотчилик, полизчилик ва картошқачилик бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар

Бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи ҳамда касбий компетенцияларига қўйиладиган талабларга мувофиқ, талабалар мажбурий ва танлов фанларини ўзлаштириши, амалиётларни ўтиши ва натижада касбий фаолиятида зарур билим, кўникма ва малака компетенцияларини эгаллашни таъминловчи мазмунда ишлаб чиқилади.

Ўқув режаси кредит-модуль тизими асосида шакллантирилади. Бунда ўқув жараёни графиги, ҳафталар кесимида ўқиш вақти, аттестациялар, амалиётлар, татиллар, семестрлар бўйича ўтиладиган “Табиий-илмий ва гуманитар фанлар”, “Умумкасбий фанлар”, “Махсус фанлар”, машғулотлар турлари, ажратилган соатлар, кредитлар, фанлар коди, Давлат аттестацияси ва бошқалар кўрсатилади.

Ўқув режаларга киритиладиган мажбурий ва танлов фанлар турдош олий таълим муассасалар билан ҳамкорликда таянч олий таълим муассасалари томонидан белгиланади.

3.2. 5411600 – Сабзавотчилик, полизчилик ва картошқачилик бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкласининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг

энг юкори хажми хафтасига 30 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишнинг меъёрий муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий хажми қуйидагича тақсимланиши мақсадга мувофиқ:

Ўқув даврлари	Кундузги таълим шакли учун*	Кечки таълим шакли учун*	Сиртки шакли таълим учун*
Назарий ва амалий таълим*	40-60%	40-60%	40-60%
<i>Шу жумладан, мустақил таълим</i>	-	15-35%	25-45%
Аттестация	6-8%	6-8%	6-8%
Таътил	10-30%	10-30%	10-30%
Малакавий амалиёт	15-30%	15-30%	15-30%
Битирув малакавий иши	2-3%	2-10%	2-10%

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

Сабзвотчилик, полизчилик ва картошкачилик касб фаолияти, бакалавриат лойиҳа-технологик, педагогик, илмий-педагогик иш, малака амалиёти, магистрлик диссертацияси, баҳолаш, давлат аттестацияси, мустақил таълим, ўқув фанлари блоки, мундарижа, олий таълим муассасаси, таълим жараёни, кадрларга талаб, лойиҳалаш, илмий-тадқиқот жараёнлари.

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:



М.Ў.

Тошкент давлат аграр университети

Ректор  Е.А. Сулаймонов

2020 йил « 20 » 07

Олий таълимни ривожлантириш
тадқиқотлари ва илғор технологияларни
тадбиқ этиш маркази



М.Ў.

Директор  З. Хақимов

2020 йил « 20 » 07

КЕЛИШИЛГАН:

Сабзавот-полиэ экинлари ва
картошқачилик илмий тадқиқот
институту

Директори  Р.А. Низомов

М.Ў.



2020 йил « 30 » 07

Ўсимликларнинг генетик ресурслари
илмий тадқиқот институти директори

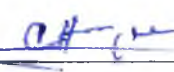


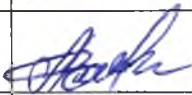
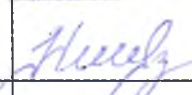


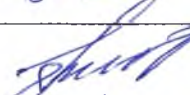
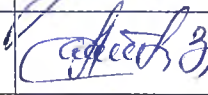

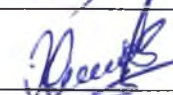


Директор  А.А. Аманов



М.Ў.

2020 йил « 30 » 07

5411600- Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик бакалаврият таълим йўналиши бўйича малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқарувчи Ишчи гуруҳ таркиби

т/р	Ишчи гуруҳ раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
Раис			
1	М.Мирзасолиев	Мева-сабзавотчилик ва узумчилик факультети декани	
Аъзолари:			
2	Г.Сапарова	Мева-сабзавотчилик ва узумчилик факультети ЎУК раиси, ишчи гуруҳ раиси ўринбосари, доцент	
3	М.Аманова	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик кафедраси мудири профессор	
4	Ш.Асатов	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик кафедраси профессор	
5	И.Нормуродов	Мевачилик ва узумчилик кафедраси мудири, қ.х.ф.д.	
6	С.Дусмуратова	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик кафедраси профессори	
7	С.Юнусов	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик кафедраси, қишлоқ хўжалиги фанлари доктори	
8	О.Кадырходжаев	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик кафедраси доценти	
9	З.А.Абдиқаюмов	Мевачилик ва узумчилик кафедраси доценти	
10	З.Норбоев	Қишлоқ хўжалигида экологик хавфсизлик ва ботаника кафедраси доценти	
11	У.Хуррамов	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик кафедраси доценти	
12	З.Абдиев	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик кафедраси катта ўқитувчиси	
13	Ж.Каримов	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик кафедраси ассистенти	

Ўқув ишлари бўйича проректор



С.Я.Исламов

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги

Бакалавриат таълим йўналишлари (магистратура мутахассисликлари) учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

т/р	Вазирлик (идора) нинг ташкилот (корхона) лари учун кадр тайёрланаётган бакалавриат таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги)*		Вазирлик (идора) нинг таълим йўналишлари (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик таълим йўналиши	<p>Битирувчи қуйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик, очик ҳамда ҳимояланган ер сабзавотчилигини самарали юритишни ташкил этишни; - сабзавот, полиз экинлари ва картошкани етиштириш ҳамда ҳосилини йиғштириш технологик харитасининг агротехник қисмини тузишни; - сабзавот, полиз экинлари, картошкани етиштириш учун талаб этиладиган ишчи кучи, техника воситалари, ўғитлар, уруғлар экиладиган материаллар, кадоклаш идишлари ва бошқа материалларни ҳисоблай билиши; - очик ер учун сабзавот-полиз ва картошкани алмашлаб экиш схемасини ва ҳимояланган ер иншоатлари учун экинларни айланиш схемаларини ишлаб чиқишни; - сабзавот, полиз экинлари ва картошка етиштириш учун энг юқори ҳосилли навларни, энг самарали техника воситаларини танлай олишни; - сабзавот экинлари кўчатлари экилганидан сўнг тўлик тутиб олишини таъминладиган илдиз тизимини ривожлантиришнинг илғор усулларини қўллашни; - иссиқхоналарда етиштириладиган сабзавот ва полиз экинлари ўсимликларига шакл бериш; - ҳимояланган ер иншоатларида сабзавот ва полиз экинларини ўстирилаётганда ёруғлик, ҳарорат, сув ва озика моддаларини оптималлаштиришни; - полиэтилен плёнка билан, вақтинча ҳимояланган ерларда сабзавот ва полиз экинларини етиштиришни; - иссиқхоналарда, очик майдонларда етиштириладиган сабзавот-полиз майдонларида тупроққа ишлов бериш, суғориш, ўғитларни бериш, парваришлаш ва бошқа агротехник чора тадбирларни бажара олишни; - уруғ олиш учун сабзавот экинлари экилган майдонларда опрабаця ўтказиш, уруғларни етиштириш ва тайёрлаш; - сабзавот экинларини очик ва ҳимояланган жойда етиштиришда инсон томонидан бевосита ҳамда механизация воситалари ёрдамида бажариладиган ишларни сифатини назорат қилишни; - сабзавотлар, полз ва картошкага бирламчи ишлов беришни ва уларни сотувга чиқаришни ташкил этишни; - илмий-изланишлар ва уларнинг натижаларини ишлаб чиқаришга мустақил татбиқ қила олишни; - сабзавотчилик ва полизчилик агротехнологияларини такомиллаштириш бўйича инновацион ишланмалар, маълумотларни излаб топиш ва амалга оширишни; - меҳнат жамоасини бошқаришда меҳнатни илмий асосда ташкил этиш ва замонавий бошқарув усулларини қўллаш билиши;

			<ul style="list-style-type: none"> - сабзавотчилик, полизчилик, картошкачилик ва очик ва химояланган жой сабзавотчилиги тармоклари ҳамда меҳнат жамоалари фаолияти натижа бергунича, олдиндан баҳолашни билиши; - сабзавотчилик ва полизчилик агротехнологиялари бўйича илмий ғояларни тезда ўзлаштириб, танкидий баҳо бериб, уни тадбик этиш йўлларини аниқлашни; - атроф муҳитни муҳофаза қилиш, меҳнат фаолияти хавфсизлигини таъминлаш, жароҳатланиш ва касбий касалликлар олдини олиш бўйича чора тадбирларни амалга оширишни билиши керак.
2	5A411001	Сабзавотчилик ва полизчилик	<p>Таълим йўналиши бўйича бакалаврлар қандай билиши шарт бўлган барча талабларни магистр мутахассислиги бўйича янада юқори даражада бажариши керак.</p> <p>Бундан ташқари у:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сабзавотчилик ва полизчиликда янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини таҳлил қилиш; - сабзавот ва полиз экинларини етиштиришнинг илғор технологияларни қўллаш; - сабзавот ва полиз экинларида экспериментал изланиш ишларини намунавий услубиятига асосан мустақил ўтказиш ва улардан олинган натижаларга ишлов бериш; - ишланмалар бўйича илмий ҳисоботлар тайёрлаш; - сабзавот ва полиз экинларининг янги навларини етиштириш усулларини ишлаб чиқаришда синаб кўриш; - илмий ишларда замонавий ахборот технологияларидан фойдаланиш; - сабзавотчилик ва полизчилик соҳасида ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича адабиётлар шарҳларини ишлаб чиқиши, рефератлар ва библиографияларини тузиш; - илмий семинарлар, симпозиумлар ва илмий-амалий конференциялар ишида иштрок этиши ва маърузалар қилиш; - илмий матбуотларига мақолалар тайёрлаш; - инновацион кўргазма ярмаркаларида илмий изланишлар натижаларини намойиш этиши лозим. - агрофирма ёки бошқа шаклдаги хўжаликларнинг технологи бўлиб ишлаш; - сабзавот ва полиз экинларининг янги навларидан фойдаланишни асослаш; - сабзавот ва полиз экинларини етиштиришда замонавий технологияларни қўллаш; - химояланган ер иншоотларидан фойдаланиш; - ишлаб чиқариш жараёнлари ва агротехник тадбирларни бажарилиш сифатини наорат қилиш; - замонавий ахборот технологиялар, компьютер техникалар ва коммуникацион воситаларни амалиётда қўллаш; - сабзавот ва полиз экинларини кўпайтиришда замонавий технологияларни қўллаш; - лойиҳавий ва дастурий ҳужжатларни ишлаб чиқиш; - касбий этика кодексига риоя қилиши лозим. - ишлаб чиқариш фаолияти сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чиқиш ва тадбик қилиш; - ишлаб чиқариш жараёнларини самарали амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш; - замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва уларнинг эксплуатацияси билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуллари ва механизмларини ишлаб чиқиш; - атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштрок этиш ва бошқалар.
2	5A 411004	Картошкачилик	<p>Таълим йўналиши бўйича бакалаврлар қандай билиши шарт бўлган барча талабларни магистр мутахассислиги бўйича янада юқори даражада бажариши керак.</p>

		<p>Бундан ташкари у:</p> <ul style="list-style-type: none"> - картошкачиликда янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини ўрганиш; - картошка ўсимлигини етиштиришнинг прогрессив технологияларини қўллаш; - картошка экинини экспериментал изланиш ишларини намунавий методикага асосан мустақил ўтказиш ва улардан олинган натижаларга ишлов бериши; - ишланмалар бўйича илмий ҳисоботлар тайёрлаши; - картошка экиннинг янги навлар ва етиштириш усулларини ишлаб чиқаришда синаб кўриш; - илмий ишларда замонавий ахборот технологияларидан фойдаланиш; - картошкачилик соҳасида ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чиқиши, рефератлар ва библиографияларни тузиши; - илмий семинарлар, симпозиумлар ва илмий-амалий конференциялар ишида иштрок этиши; - илмий-ишлаб чиқариш матбуотларига мақолаларни тайёрлаш; - инновацион кўргазма ярмаркаларида илмий изланишлар натижаларини намойиш этиши лозим. - картошкачиликда илмий лойиҳаларни бошқариши, ишлаб чиқариш жараёнларини ва ресурсларини режалаштириши, бўлиши мумкин бўлган хавф-хатарларни таҳлил қилиши, илмий лойиҳа командасини бошқариши; - картошкачиликда корпоратив ўқитишни ташкил қилиши ва корпоратив маълумотлар базасини ривожлантириши; - меҳнат жамоасига раҳбарлик қилиши; - картошкачилик соҳасида ишлаб чиқариш фволияти сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чиқиши ва тадбиқ қилиши; - картошкачилик ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириши ва тадбиқ этиши; - картошкачиликда замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуллари ва механизмларини ишлаб чиқиши; - атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштрок этиши лозим. - агроучастка ёки бошқа шаклдаги хўжаликларда технолог бўлиб ишлаши; - картошканинг янги навларидан фойдаланишни асослаши; - картошка етиштиришда замонавий технологияларни қўллаши; - ишлаб чиқариш жараёнлари ва агротадбирлар бажарилиши сифатини наорат қилиши; - замонавий ахборот технологиялар, компьютер техникалари ва коммуникацион воситаларни амалиётда қўллаши; - картошкани кўпайтиришда замонавий технологияларни қўллаши; - лойиҳа ва дастурий ҳужжатларни ишлаб чиқиши; - касбий этика кодексига риоя қилиши ва бошқалар.
--	--	--

Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ўқув юртлари ва малака ошириш бўлим бошлиғи

Ўсимликларнинг генетик ресурслари илмий тадқиқот институти директори

Сабзавот, полиз экинлари ва картошкачилик илмий тадқиқот институти директори



Handwritten signature in blue ink.

Ш.Жониқулов

А.Аманов

Р.Низомов

Тошкент давлат аграр университети томонидан 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва баллиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқиш бўйича турдош олий таълим муассасалари билан
КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Қибрай тумани

“30” июль 2020 йил

Қатнашдилар: Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги олий таълим муассасалари фаолиятини мувофиқлаштириш бош бошқармаси бошлиғи - А.Холиков, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ўқув юртлари ва малака ошириш бўлими бошлиғи – Ш.Жониқулов, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўсимликлар карантини Давлат инспекцияси бошлиғи ўринбосари - Б.Муродов, Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорка ер эгалари Кенгаши раиси - А.Хаитов, Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат кўмитаси раиси ўринбосари М.Рузметов, Ўрмон хўжалиги давлат кўмитаси раиси - Н.Бакиров, Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат кўмитаси раиси – Ш.Абдуразақов, Лимон етиштирувчилар ва экспорт қилувчилар уюшмаси раиси – Н.Фахрутдинов, “Ўзбекипаксаноат” уюшмаси кадрлар, ўқув юртлари ва илмий муассасалари билан ишлаш бошқармаси бошлиғи – И.Султонова, “Ўзбекбаликсаноат” уюшмаси бошқарув раисининг биринчи ўринбосари - Р.Қурбонов, Ўзбекистон бухгалтерлар ва аудиторлар миллий ассоциацияси Кенгаши раиси-М.Тулаходжаева, Боғдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш агентлиги директори - Н.Э.Нажимов, “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раиси ўринбосари - Р.Очилов, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Уруғчиликни ривожлантириш маркази директори – Ш.Номозов, “Ғалла-Алтег” АЖ ишлаб чиқариш корхонаси директори – Қ.Қувватов, ЎзРФА Микробиология институти директори-Қ.Давронов, ЎзРФА Генетика ва ўсимликлар экспериментал биологияси илмий-тадқиқот институти директори-А.Наримонов, Ўсимликларни химоя қилиш илмий-тадқиқот институти директори – К.Маматов, Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот институти директори - А.Хамзаев, Академик М.Мирзаев номидаги “Боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институти” бош директори - Ю.Саймазаров, Ўсимликлар генетик ресурслари илмий тадқиқот институти директори - А.Аманов, “Сабзавот-полиэксанилари ва картошқачилик” илмий тадқиқот институти директори - Р.Низомов, Қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат соҳаси иқтисодиёти илмий тадқиқот институти директори-Б.Султонов, Атроф-муҳит ва табиатни муҳофаза қилиш технологиялари илмий тадқиқот институти директори-С.Бўриев, Стандартлаштириш, сертификатлаштириш ва техник жиҳатдан тартибга солиш илмий тадқиқот институти директори-А.Хамдамов, Чорвачилик ва паррандачилик илмий тадқиқот институти директори-А.Нурматов, Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институтини директори-А.Ражабов, Тошкент давлат аграр университети ректори-Б.Сулаймонов, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ректори-Ў.Умурзақов, Самарканд ветеринария медецинаси институти ректори-Х.Юнусов, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти ректори-К.Комилов, Тошкент давлат аграр университети ўқув ишлари бўйича проректори - С.Исламов, ТДАУ Нукус филиали директори-Е.Торениязов, ТДАУ Термиз филиали директори-А.Жўраев, ТошДАУ ўқув-услубий бошқармаси бошлиғи-М.Атабаев, таянч ва турдош олий таълим муассасаларининг факультет деканлари, кафедра мудири ва етакчи профессор-ўқитувчилари ва таклиф этилганлар

КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини

ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида турдош олий таълим муассасалари ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа корхоналар мутахассислари иштирокида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими асосида таълим жараёнини ташкил этилишини инobatга олиб 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалаврият таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича хорижий тажрибалар асосида тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокамаси.

Сўзга чикди: А.Холиков – Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сонли фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилдан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат аграр университетида ташкил этилган ижодий ишчи гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, 25 та бакалаврият таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, шунингдек, асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирлик, идора, ташкилот ва корхонларнинг олий ва ўрта махсус малакали кадрлар билан таъминланганлик даражаси, кадрлар тайёрлаш ва уларга бўлган реал эҳтиёжларни аниқлаш, уларнинг касбий малака ва кўникмаларига қўйиладиган талаблар, ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурларида белгиланган вазифалар, қишлоқ хўжалиги соҳасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида ҳисоботлари ва таклифлари асосида хорижий тажрибаларни инobatга олган ҳолда ишлаб чиқилган.

Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари турдош олий таълим муассасалари (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти, Самарқанд ветеринария медицинаси институти, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти, Ўзбекистон миллий университети, Тошкент давлат аграр университетининг Нукус, Термиз филиаллари, ГулДУ, БухДУ, ҚарДУ, ФарДУ, УрДУ, НамДУ, СамДУ) ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идора ва корхоналарнинг малакали мутахассислари иштирокида муҳокамадан ўтказилиб, келишилган ҳамда Қишлоқ хўжалиги илмий ишлаб чиқариш маркази тизимидаги илмий-тадқиқот институтларининг етакчи мутахассис-олимлари томонидан тақриздан ўтказилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги

343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сон қарорига асосан тузилган ишчи гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ Қишлоқ ва сув хўжалиги билим соҳасининг тегишли бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқилганлиги ҳақида ахборот берди, уларни муҳокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида йиғилиш катнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Эшитилди: ТДАУ ректори Б.А.Сулаймонов – Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қароридан белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирликлар, идоралар, ташкилотлар ва корхоналарнинг таклифлари асосида 25 та бакалаврият таълим йўналишлари ҳамда 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб таълимнинг кредит-модуль тизимида тайёрлаш йўлга қўйилади. Бунда, таълимнинг кредит тизимида талабалар учун ҳафтада беш кунлик ўқиш ҳамда ҳафтанинг шанба кунини мустақил ўзлаштириш кунини деб белгиланади.

Шунингдек, 2020/2021 ўқув йилидан қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш соҳаси учун магистратура мутахассисликларида ўқиш муддатини 1 йил, илмий ва илмий-педагогик фаолият билан шуғулланувчи иқтидорли талабалар учун ўқиш муддати 2 йил этиб белгиланади. Бакалаврият таълим йўналишларининг сиртки таълим шакли бўйича масофавий таълим олиш тизими босқичма-босқич жорий этилади.

Университет ишчи гуруҳлари томонидан ривожланган хорижий тажрибалар асосида қуйидаги 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалаврият таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари ва ўқув режалар ишлаб чиқилди:

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
	Бакалаврият таълим йўналишлари	
1	5230100	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5230400	Маркетинг (қишлоқ хўжалигида)
3	5230900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (қишлоқ хўжалигида)
4	5232500	Логистика (агрологистика)
5	5233300	Агробизнес ва инвестицион фаолият
6	5310900	Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (тармоқлар бўйича)
7	5311000	Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш (қишлоқ хўжалигида)
8	5320500	Биотехнология (тармоқлар бўйича)
9	5410100	Агрокимё ва агротупроқшунослик
10	5410200	Агрономия (деҳқончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
	5410200	Агрономия (анорчилик)
	5410200	Агрономия (дончилик)
	5410200	Агрономия (пахтачилик)
	5410200	Агрономия (мойли экинлар)
	5410200	Агрономия (шоличилик)
	5410200	Агрономия (ем-хашак экинлари)
	5410200	Агрономия (соя экин агротехникаси)
	5410200	Агрономия (техник экинлар)
	5410200	Агрономия (сабзавотчилик ва полизчилик)
11	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (экин турлари бўйича)

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
12	5410400	Қишлоқ хўжалиги экинлари селекцияси ва уругчилиги (экин турлари бўйича)
13	5410500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулот турлари бўйича)
14	5410600	Зооинженерия (асаларичилик)
15	5410600	Зооинженерия (балиқчилик)
16	5410800	Ўрмончилик
17	5410900	Ипакчилик ва тутчилик
18	5411000	Мевачилик ва узумчилик
19	5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
20	5411200	Манзарали богдорчилик ва кўкаламзорлаштириш
21	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
22	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошқачилик
23	5411700	Иссикхона хўжалигини ташкил этиш ва юритиш
24	5610300	Туризм (агротуризм)
25	5630100	Экология ва атроф-муҳит муҳофазаси (қишлоқ хўжалигида)
Магистратура мутахассисликлари		
1	5A230102	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5A230901	Бухгалтерия ҳисоби (қишлоқ хўжалигида)
3	5A232501	Логистика (агрологистика)
4	5A233301	Агробизнес ва инвестицион фаолият
5	5A310901	Маҳсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (қишлоқ хўжалик маҳсулотлари)
6	5A320501	Биотехнология (маҳсулот тури бўйича)
7	5A410101	Агротупрокшунослик ва агрофизика (соҳалар бўйича)
8	5A410102	Агрокимё
9	5A410201	Агрономия
10	5A410202	Ўсимликшунослик (экинлар гуруҳлари бўйича)
11	5A410203	Органик деҳқончилик ва озиқ-овқат хавфсизлиги
12	5A410301	Ўсимликлар ҳимояси (усуллари бўйича)
13	5A410302	Энтомология
14	5A410303	Фитопатология
15	5A410304	Ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат
16	5A410401	Селекция ва уругчилик (экинлар гуруҳлари бўйича)
17	5A410501	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
18	5A410606	Балиқчилик
19	5A410801	Ўрмончилик
20	5A410901	Ипакчилик
21	5A410902	Тутчилик
22	5A411001	Сабзавотчилик ва полизчилик
23	5A411002	Мевачилик
24	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш
25	5A411004	Картошқачилик
26	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология
27	5A411101	Доривор ўсимликларни етиштириш технологияси
28	5A411201	Аҳоли яшаш жойларини кўкаламзорлаштириш ва ландшафтли дизайн
29	5A411202	Манзарали богдорчилик

Тошкент давлат аграр университети томонидан 410 000 – Қишлоқ,
ўрмон ва баллиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти,
бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари
бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб
чиқарувчилар ва асосий кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Қибрай тумани

“30” сентябрь 2020 йил

Биз қуйида имзо чекувчилар - Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги олий таълим муассасалари фаолиятини мувофиқлаштириш бош бошқармаси бошлиғи - А.Холиков, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ўқув юртлари ва малака ошириш бўлими бошлиғи – Ш.Жоникулов, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўсимликлар карантини Давлат инспекцияси бошлиғи ўринбосари - Б.Муродов, Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари Кенгаши раиси - А.Хаитов, Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси раиси ўринбосари М.Рузметов, Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси раиси - Н.Бакиров, Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раиси – Ш.Абдураззақов, Лимон етиштирувчилар ва экспорт қилувчилар уюшмаси раиси – Н.Фахрутдинов, “Ўзбекипаксаноат” уюшмаси кадрлар, ўқув юртлари ва илмий муассасалари билан ишлаш бошқармаси бошлиғи – И.Султонова, “Ўзбекбаликсаноат” уюшмаси бошқарув раисининг биринчи ўринбосари - Р.Қурбонов, Ўзбекистон бухгалтерлар ва аудиторлар миллий ассоциацияси Кенгаш раиси - М.Тулаходжаева, Богдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш агентлиги директори - Н.Э.Нажимов, “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раиси ўринбосари - Р.Очилов, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Уруғчиликни ривожлантириш маркази директори – Ш.Номозов, “Ғалла-Алтег” АЖ ишлаб чиқариш корхонаси директори – Қ.Қувватов, ЎзРФА Микробиология институти директори-Қ.Давронов, ЎзРФА Генетика ва ўсимликлар экспериментал биологияси илмий-тадқиқот институти директори-А.Наримонов, Ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-тадқиқот институти директори – К.Маматов, Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот институти директори - А.Хамзаев, Академик М.Мирзаев номидаги “Богдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институти” бош директори - Ю.Саимназаров, Ўсимликлар генетик ресурслари илмий тадқиқот институти директори - А.Аманов, “Сабзавот-полиэкинлари ва картошкачилик” илмий тадқиқот институти директори - Р.Низомов, Қишлоқ

хўжалиги ва озиқ-овқат соҳаси иқтисодиёти илмий тадқиқот институти директори-Б.Султонов, Атроф-мухит ва табиатни муҳофаза қилиш технологиялари илмий тадқиқот институти директори - С.Бўриев, Стандартлаштириш, сертификатлаштириш ва техник жихатдан тартибга солиш илмий тадқиқот институти директори-А.Хамдамов, Чорвачилик ва паррандачилик илмий тадқиқот институти директори-А.Нурматов, Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институтини директори-А.Ражабов, Тошкент давлат аграр университети ректори - Б.Сулаймонов, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ректори - Ў.Умурзаков, Самарқанд ветеринария медецинаси инситути ректори - Х.Юнусов, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти ректори - К.Комилов, ТДАУ Нукус филиали директори - Е.Торениязов, ТДАУ Термиз филиали директори - А.Жўраев, Тошкент давлат аграр университети ўқув ишлари бўйича проректори - С.Исламовлар Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими асосида таълим жараёнини ташкил этилишини инобатга олиб 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, шунингдек, 25 та бакалаврият таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқиш бўйича турдош олий таълим муассасалари ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа корхоналар мутахассислари томонидан муҳокамадан ўтказилиб, келишилди.

Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўқув режаларининг мазмуни билан таништириб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
	Бакалаврият таълим йўналишлари	
1	5230100	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5230400	Маркетинг (қишлоқ хўжалигида)
3	5230900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (қишлоқ хўжалигида)
4	5232500	Логистика (агрологистика)
5	5233300	Агробизнес ва инвестицион фаолият
6	5310900	Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (тармоқлар бўйича)
7	5311000	Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш (қишлоқ хўжалигида)
8	5320500	Биотехнология (тармоқлар бўйича)
9	5410100	Агрокимё ва агротупроқшунослик
10	5410200	Агрономия (деҳқончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
	5410200	<i>Агрономия (анорчилик)</i>
	5410200	<i>Агрономия (дончилик)</i>
	5410200	<i>Агрономия (пахтачилик)</i>
	5410200	<i>Агрономия (мойли экинлар)</i>
	5410200	<i>Агрономия (шоличилик)</i>
	5410200	<i>Агрономия (ем-хашак экинлари)</i>
	5410200	<i>Агрономия (соя экинни агротехникаси)</i>
	5410200	<i>Агрономия (техник экинлар)</i>
	5410200	<i>Агрономия (сабзавотчилик ва полизчилик)</i>
11	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (экин турлари бўйича)
12	5410400	Қишлоқ хўжалиги экинлари селекцияси ва уруғчилиги (экин турлари бўйича)
13	5410500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулот турлари бўйича)
14	5410600	Зооинженерия (асаларичилик)
15	5410600	Зооинженерия (балиқчилик)
16	5410800	Ўрмончилик
17	5410900	Ипакчилик ва тутчилик
18	5411000	Мевачилик ва узумчилик
19	5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
20	5411200	Манзарали богдорчилик ва кўкаламзорлаштириш
21	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
22	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошқачилик
23	5411700	Иссиқхона хўжалигини ташкил этиш ва юритиш

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
24	5610300	Туризм (агротуризм)
25	5630100	Экология ва атроф-муҳит муҳофазаси (қишлоқ хўжалигида)
Магистратура мутахассисликлари		
1	5A230102	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5A230901	Бухгалтерия ҳисоби (қишлоқ хўжалигида)
3	5A232501	Логистика (агрологистика)
4	5A233301	Агробизнес ва инвестицион фаолият
5	5A310901	Маҳсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари)
6	5A320501	Биотехнология (маҳсулот тури бўйича)
7	5A410101	Агротупроқшунослик ва агрофизика (соҳалар бўйича)
8	5A410102	Агрокимё
9	5A410201	Агрономия
10	5A410202	Ўсимликшунослик (экинлар гуруҳлари бўйича)
11	5A410203	Органик деҳқончилик ва озиқ-овқат хавфсизлиги
12	5A410301	Ўсимликлар ҳимояси (усуллари бўйича)
13	5A410302	Энтомология
14	5A410303	Фитопатология
15	5A410304	Ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат
16	5A410401	Селекция ва уруғчилик (экинлар гуруҳлари бўйича)
17	5A410501	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
18	5A410606	Балиқчилик
19	5A410801	Ўрмончилик
20	5A410901	Ипакчилик
21	5A410902	Тутчилик
22	5A411001	Сабзавотчилик ва поллизчилик
23	5A411002	Мевачилик
24	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш
25	5A411004	Картошкачилик
26	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология
27	5A411101	Доривор ўсимликларни етиштириш технологияси
28	5A411201	Аҳоли яшаш жойларини кўкаламзорлаштириш ва ландшафтли дизайн
29	5A411202	Манзарали боғдорчилик
30	5A411501	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
31	5A411701	Ҳимояланган ер мева-сабзавотчилиги
32	5A411702	Субтропик ва цитрус мева экинлари
33	5A630102	Экология (қишлоқ хўжалигида)

Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сон Қарори ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.



Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиққа тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Қишлоқ хўжалиги вазирлиги кадрлар ва ўқув юртлари бошқармаси бошлиғи



B. ABDULLIMOV
VA O'QUV
YURLARI
BOSHQARMASI
A. Холиков

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги олий таълим муассасалари фаолиятини мувофиқлаштириш бош бошқармаси бошлиғи



DEVONXON
B. Муродов

Вазирлар Маҳкамаси ҳуқуқидаги Ўсимликлар карантини Давлат инспекцияси бошлиғи ўринбосари


B. Муродов

Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорка ер эгалари Кенгаши раиси



A. Хаитов

Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси раиси ўринбосари



M. Рузметов

Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси раиси





M. Бакиров

Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раиси



B. Кўчқоров

Лимон етиштирувчилар ва экспорт қилувчилар уюшмаси раиси



N. Z. Фахрутдинов

“Ўзбекипаксаноат” уюшмаси кадрлар, ўқув юртлари ва илмий муассасалари билан ишлаш бошқармаси бошлиғи



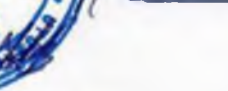
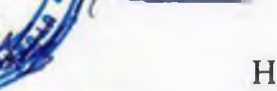
SH. ABDULLAZIZOV

“Ўзбекбалиқсаноат” уюшмаси бошқарув раисининг биринчи ўринбосари



R. Курбонов

Боғдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш агентлиги директори



N. E. Нажимов


“Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раиси ўринбосари  Р.Очилов

Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузурдаги
Уруғчиликни ривожлантириш маркази
директори  Ш.Намазов


“Ғалла-Алтег” АЖ ишлаб чиқариш
корхонаси директори  Б.Холмухаммедов


Ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-
тадқиқот институти директори  А.Учаров

Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот
институти директори  А.Хамзаев

Академик М.Мирзаев номидаги
“Боғдорчилик, узумчилик ва виночилик
илмий тадқиқот институти” бош директори  Ю.Саимназаров

Ўсимликшунослик илмий тадқиқот
институти директори  А.Аманов

“Сабзавот-полиэ экинлари ва
картошқачилик” илмий тадқиқот институти
директори  Р.Низомов

Тошкент давлат аграр университети ўқув
ишлари бўйича проректори  С.Исламов

Тошкент давлат аграр университети 5411600 – Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик бакалаврият таълим йуналиши тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган умумий талаблар бўйича такомиллаштирилган малака талабларга

ТАҚРИЗ

Мамлакатимиз мустақилликка эришганидан сўнг барча соҳада шу жумладан қишлоқ хўжалигида ижтимоий - иқтисодий ислохатлар жадал равишда амалга оширилмоқда. Шу сабабли бу соҳани рақобатбардош кадрлар билан таъминлаш ва уларни замонавий технологияларни биладиган ва ишлаб чиқаришда қўллай оладиган юқори савияли малакали мутахассислар билан таъминлаш зарурдир.

5411600 – Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик бакалаврият таълим йуналиши тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган малака талаблар деҳқончилик мева-сабзавотчилик пахтачилик стандартлаштириш соҳаларидаги мутахассислик фанларининг бошқа умумқасбий фанлари билан узвий боғлаб, келажакда сабзавот ва полиз етиштириш технологиясини такомиллаштиришда зарур бўладиган муҳим вазифаларни бажаришда асос бўлади, натижада ушбу таълим йуналиши мамлакатимиз халқ хўжалиги соҳалари билан чамбарчас боғланган тармоғи салоҳиятини ошириб борадилар. Мазкур вазифаларни амалга оширишда малака талаблари бунга дастури амал бўлади.

5411600 – Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик бакалаврият таълим йуналиши тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган малака ўз ичига қамраб олган комплекс фанлар бугунги кундаги сабзавотчилик, полизчилик соҳасидаги илмий ишлаб чиқариш масалаларига мос ҳолда тузилган.

Мазкур таълим йуналиш малака талабларини умумий талабларида чет эл илғор тажрибаларини инобатга олган ҳолда сабзавот полиз экинларини ташқи муҳит омилларига муносабати, экиш муддатлари ва уларни етиштириш технологияси сабзавот ва полиз экинларини маҳсулоти сифатини ошириш, илмий-тадқиқот тажрибаларини ўтказиш, қишлоқ хўжалиги касб-хунар коллежлари ва олий таълим муассасаларида педагогик ва тармоқ илмий-тадқиқот институтларида илмий фаолиятини таъминлаш каби муҳим вазифалар белгиланган. Шунингдек мазкур таълим йуналишининг билимини назорат қилиш учун уларга аттестация муддатларини белгиланиши ниҳоятда асослидир.

Мен юқорида баён этилганларга асосланиб ушбу ижобий кўрсаткичларни эътиборга олган ҳолда, такомиллаштирилган мазкур **5411600 – Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик бакалаврият таълим йуналиши** бўйича таълим йуналиши тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган малака талабларига ҳозирги замон кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг талабларига жавоб беради деб ҳисоблаймиз ва мувофиқлаштирувчи кенгашда кўриш учун тавсия қиламиз.

**Қишлоқ хўжалиги ва озиқ овқат таъминоти
илмий ишлаб чиқариш маркази.**

**Боғдорчилик ва сабзавотчилик
селекцияси, уруғчилиги ва
агротехнологиялари соҳасида илмий
тадқиқотларни мувофиқлаштириш бош
мутахасиси**



Ш.М.Ахмедов

Тошкент давлат аграр университети 5411600 – Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик бакалавриат таълим йуналиши негизидаги 5А411602 – Сабзавотчилик ва полизчилик мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган умумий талаблар бўйича такомиллаштирилган малака талабларга

ТАҚРИЗ

Республикамиз мустақилликка эришганидан сўнг барча соҳада шу жумладан қишлоқ хўжалигида ижтимоий - иқтисодий ислохатлар жадал равишда амалга оширилмоқда. Шу сабабли бу соҳани рақобатбардош кадрлар билан таъминлаш ва уларни замонавий технологияларни биладиган ва ишлаб чиқаришда қўллай оладиган юкори савияли малакали мутахассислар билан таъминлаш зарурдир. бакалавриат тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган малака талаблар деҳқончилик мева-сабзавотчилик пахтачилик стандартлаштириш соҳаларидаги мутахассислик фанларининг бошқа умумқасбий фанлари билан узвий боғлаб, келажакда сабзавот ва полиз етиштириш технологиясини такомиллаштиришда зарур бўладиган муҳим вазифаларни бажаришда асос бўлади, натижада ушбу таълим йўналиши мутахассислари мамлакатимиз халқ хўжалиги соҳалари билан чамбарчас боғланган тармоғи салоҳиятини ошириб борадилар. Мазкур вазифаларни амалга оширишда малака талаблари бунга дастури амал бўлади.

5411600 – Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик бакалавриат таълим йуналиши тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган малака ўз ичига қамраб олган комплекс фанлар бугунги кундаги сабзавотчилик, полизчилик соҳасидаги илмий ишлаб чиқариш масалаларига мос ҳолда тузилган.

Мазкур таълим йўналиши малака талабларини умумий талабларида чет эл илғор тажрибаларини инобатга олган ҳолда сабзавот полиз экинларини ташқи муҳит омилларига муносабати, экиш муддатлари ва уларни етиштириш технологияси сабзавот ва полиз экинларини маҳсулоти сифатини ошириш, илмий-тадқиқот тажрибаларини ўтказиш, қишлоқ хўжалиги касб-хунар коллежлари ва олий таълим муассасаларида педагогик ва тармоқ илмий-тадқиқот институтларида илмий фаолиятини таъминлаш каби муҳим вазифалар белгиланган. Шунингдек магистрантларнинг билимини назорат қилиш учун уларга аттестация муддатларини белгиланиши ниҳоятда асослидир.

Мен юкорида баён этилганларга асосланиб ушбу ижобий кўрсаткичларни эътиборга олган ҳолда, такомиллаштирилган мазкур **5411600 – Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик бакалавриат таълим йуналиши тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган малака талабларига** ҳозирги замон кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг талабларига жавоб беради деб ҳисоблаймиз ва мувофиқлаштирувчи кенгашда кўриш учун тавсия қиламиз.

**Қишлоқ хўжалиги ва озиқ овқат таъминоти
илмий ишлаб чиқариш маркази.
Боғдорчилик ва сабзавотчилик
селекцияси, уруғчилиги ва
агротехнологиялари соҳасида илмий
тадқиқотларни мувофиқлаштириш бўлим
бошлиғи**



А.С.Рустамов

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналиши бўйича Мувофиқлаштирувчи Кенгаш “Аграр, ўрмон, балиқчилик хўжалиги ҳамда қишлоқ хўжалигида менежмент” ўқув-услугий бирлашмаси йиғилишининг 4-сонли

БАЁННОМАСИ

“5” август 2020 йил

Қибрай тумани

Қатнашдилар: Бирлашма раиси—Б.А.Сулаймонов

Аъзолари: ТошДАУ, ТИҚХММИ, СамВМИ, АндҚХАИ, Тошкент давлат аграр университетининг Нукус, Термиз филиаллари ўқув ишлари бўйича директор ўринбосарлари, ўқув-услугий бошқарма (бўлим) бошлиқлари, факультет деканлари, кафедра мудирлари ва таклиф этилганлар

Ўқув-услугий бирлашма котиби: Ўқув-услугий бошқармаси ўқув ишлари бўйича инспектори Д.М.Мустафакулов

Ўқув-услугий бирлашманинг 38 нафар аъзоларидан 31 нафари ҳамда таклиф этилганлар 7 нафар.

КУН ТАРТИБИ:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилидан кредит-модуль тизимида ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими асосида таълим жараёнини ташкил этилишини инobatта олиб 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, **25 та** бакалаврият таълим йўналишлари ва **33 та** магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларининг муҳокамаси.

Эшитилди: Ўқув-услугий бирлашма раиси Б.А.Сулаймонов:

1. Ҳаммангизга маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 30 июлдаги “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4795-сон қарорида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб босқичма-босқич **25 та** бакалаврият таълим йўналишлари ҳамда **33 та** магистратура мутахассисликлари бўйича таълимнинг кредит-модуль тизимида кадрлар тайёрлаш тизими йўлга қўйилади. Бунда, таълимнинг кредит тизимида талабалар учун ҳафтада беш кунлик ўқиш ҳамда ҳафтанинг шанба кунини мустақил ўзлаштириш куни деб белгиланади.

Шунингдек, 2020/2021 ўқув йилидан қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш соҳаси учун магистратура мутахассисликларида ўқиш муддатини 1 йил, илмий ва илмий-педагогик фаолият билан шуғулланувчи иқтидорли талабалар учун ўқиш муддатини 2 йил этиб белгиланади. Бакалаврият таълим йўналишларининг сиртки таълим шакли бўйича масофавий таълим олиш тизими босқичма-босқич йўлга қўйилади.

Университет ишчи гуруҳлари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, шунингдек, **25 та**

бакалаврият таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, шунингдек, асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирлик, идора, ташкилот ва корхонларнинг олий ва ўрта махсус малакали кадрлар билан таъминланганлик даражаси, кадрлар тайёрлаш ва уларга бўлган реал эҳтиёжларни аниқлаш, уларнинг касбий малака ва кўникмаларига қўйиладиган талаблар, ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш, қишлоқ хўжалиги соҳасида амалга ошириладиган кенг қамровли ислохотлар ва берилган таклифлар асосида хорижий тажрибаларни инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сон қарорига асосан тузилган ишчи гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ Қишлоқ ва сув хўжалиги билим соҳасининг тегишли бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқилганлиги ҳақида ахборот берди, уларни муҳокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида йиғилиш қатнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чиқдилар: Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ректори Ў.Умурзаков, Самарқанд ветеринария медецинаси институти ректори Х.Юнусов, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти ректори К.Комилов, ТДАУ Нукус филиали директори Э.Торениязов, ТДАУ Термиз филиали директори А.Жўраев университет профессорлари Х.Атабаева, Р.Дусмуратов, Х.Кимсанбоев, У.Норкулов, доцентлар З.Юлдашева, А.Хакимов, М.Атабаевлар сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида ўзларининг фикр-мулоҳазалари ва таклифларини ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан 2020 йил 30 июлда қабул қилинган ПҚ-4795-сонли қарори республикамизда аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш, қишлоқ хўжалиги соҳаси учун юқори малакали рақобатбардош кадрлар тайёрлаш, кадрлар истеъмолчиларининг талаблари асосида тор мутахассисликлар бўйича кадрлар тайёрлаш тизимини тартибга солиши ҳамда ўз вақтида қабул қилинган қарор эканлиги ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Эшитилди: Университет ўқув ишлари бўйича проректори С.Исламов-Университет ишчи гуруҳлари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, 25 та бакалаврият таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирлик, идора, ташкилот ва корхонларнинг олий ва ўрта махсус малакали кадрлар бўлган реал эҳтиёжлари, уларнинг касбий малака ва тажрибасини ошириш борасида амалга ошириладиган ишлар тўғрисида таклифлари ва фикрлари-мулоҳазалари асосида ишлаб чиқилди. Таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишда Япония, Хитой, Корея, Индонезия, АҚШ, Германия, Англия каби ривожланган хорижий давлатларнинг энг илғор тажрибасилари чуқур ўрганилди.

Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари турдош олий таълим муассасалари (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти, Самарқанд ветеринария медецинаси институти, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти, Ўзбекистон миллий университети, ТДАУнинг Нукус, Термиз филиаллари, ГулДУ, БухДУ, ҚарДУ, ФарДУ, УрДУ, НамДУ, СамДУ) ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идора ва

корхоналарнинг малакали мутахассислари иштирокида қуйидаги бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари муҳокамадан ўтказилиб, келишилган ҳамда Қишлоқ хўжалиги соҳасида фаолият юритаётган илмий-тадқиқот институтларининг етакчи мутахассис-олимлари томонидан экспертизадан ўтказилди:

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
Бакалаврият таълим йўналишлари		
1	5230100	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5230400	Маркетинг (қишлоқ хўжалигида)
3	5230900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (қишлоқ хўжалигида)
4	5232500	Логистика (агрологистика)
5	5233300	Агробизнес ва инвестицион фаолият
6	5310900	Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (тармоқлар бўйича)
7	5311000	Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш (қишлоқ хўжалигида)
8	5320500	Биотехнология (тармоқлар бўйича)
9	5410100	Агрокимё ва агротупроқшунослик
10	5410200	Агрономия (деҳқончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
	5410200	Агрономия (анорчилик)
	5410200	Агрономия (дончилик)
	5410200	Агрономия (пахтачилик)
	5410200	Агрономия (мойли экинлар)
	5410200	Агрономия (шоличилик)
	5410200	Агрономия (ем-хашак экинлари)
	5410200	Агрономия (соя экини агротехникаси)
	5410200	Агрономия (техник экинлар)
	5410200	Агрономия (сабзавотчилик ва полизчилик)
11	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (экин турлари бўйича)
12	5410400	Қишлоқ хўжалиги экинлари селекцияси ва уруғчилиги (экин турлари бўйича)
13	5410500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулот турлари бўйича)
14	5410600	Зооинженерия (асаларичилик)
15	5410600	Зоинженерия (балиқчилик)
16	5410800	Ўрмончилик
17	5410900	Ипакчилик ва тутчилик
18	5411000	Мевачилик ва узумчилик
19	5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
20	5411200	Манзарали боғдорчилик ва кўкаламзорлаштириш
21	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
22	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик
23	5411700	Иссикхона хўжалигини ташкил этиш ва юритиш
24	5610300	Туризм (агротуризм)
25	5630100	Экология ва атроф-муҳит муҳофазаси (қишлоқ хўжалигида)
Магистратура мутахассисликлари		
1	5A230102	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5A230901	Бухгалтерия ҳисоби (қишлоқ хўжалигида)

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
3	5A232501	Логистика (агрологистика)
4	5A233301	Агробизнес ва инвестицион фаолият
5	5A310901	Маҳсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари)
6	5A320501	Биотехнология (маҳсулот тури бўйича)
7	5A410101	Агротупроқшунослик ва агрофизика (соҳалар бўйича)
8	5A410102	Агрокимё
9	5A410201	Агрономия
10	5A410202	Ўсимликшунослик (экинлар гуруҳлари бўйича)
11	5A410203	Органик деҳқончилик ва озик-овқат хавфсизлиги
12	5A410301	Ўсимликлар ҳимояси (усуллари бўйича)
13	5A410302	Энтомология
14	5A410303	Фитопатология
15	5A410304	Ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат
16	5A410401	Селекция ва уруғчилик (экинлар гуруҳлари бўйича)
17	5A410501	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
18	5A410606	Балиқчилик
19	5A410801	Ўрмончилик
20	5A410901	Ипакчилик
21	5A410902	Тутчилик
22	5A411001	Сабзавотчилик ва полизчилик
23	5A411002	Мевачилик
24	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш
25	5A411004	Картошқачилик
26	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология
27	5A411101	Доривор ўсимликларни етиштириш технологияси
28	5A411201	Аҳоли яшаш жойларини кўкаламзорлаштириш ва ландшафтли дизайн
29	5A411202	Манзарали боғдорчилик
30	5A411501	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
31	5A411701	Ҳимояланган ер мева-сабзавотчилиги
32	5A411702	Субтропик ва цитрус мева экинлари
33	5A630102	Экология (қишлоқ хўжалигида)

Кун тартибдаги мазкур масала бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг йиғилиш

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни

ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат аграр университетидида ташкил этилган ижодий ишчи гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалаврият таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон қарори ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларига турдош ОТМларининг таклифлари киритилсин.

3. Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандартлари, малака талаблари ва ўқув режалари ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тақдим этилсин.

Мажлис раиси 
Котиб 

Б.А.Сулаймонов

Д.М.Мустафакулов

5111600 – Сабзавотчилик, поллизчилик ва картошкачилик таълим йўналиши малака талабларини ишлаб чиқишига

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

5411600-Сабзавотчилик, поллизчилик ва картошкачилик бакалавриат таълим йўналиши малака талабини ишлаб чиқишда қуйидаги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга асосланган:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20-апрельдаги ПҚ-2909-сонли “Олий таълимни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 19 августдаги ПҚ-4421-сонли “Тошкент давлат аграр университети фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарори;

Малака талабини ишлаб чиқишда бакалавриат таълим йўналиши битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Олдинги бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми билан қиёслаганда янги малака талаби бўйича бакалавриатда “Гуманитар ва ижтимоий фанлар” ва “Математик ва табиий-илмий фанлар” блоклари бирлаштирилиб, номи “Гуманитар фанлар ва Математик табиий-илмий фанлар”га ўзгартирилди ва умумий юклама ҳажми 34,4 %дан 26,2%га камайтирилди. “Умумқасбий фанлар” блокининг ҳажми 41,5 %дан 42,5 %гача, “Ихтисослик фанлари” блокининг ҳажми 17,9 % дан 24,4 % гача оширилди. Шу билан бирга бакалавриатда назарий таълим билан ишлаб чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 20 ҳафтадан 30 ҳафтага оширилди, аудитория машғулотларининг ҳафталик юкламаси 32 соатдан 30 соатга қисқартирилди.

Ушбу малака талаби “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти, Вазирлар Маҳкамасининг қарор ва фармонларини мукамал амалга оширилишига қаратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний кадрлар таълимлари ҳисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари иқтисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда илмий асосланади.

Ўқув юкламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-қоидаларга мослигига эришилди.

Малака талабнинг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқишда муҳим аҳамият касб этди.

5411600-Сабзавотчилик, поллизчилик ва картошкачилик бакалавриат таълим йўналишига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илгор меъёрлари киритилди.

Малака талабини ишлаб чиқишда мамлакат ижтимоий-иқтисодий тарақиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютиклари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат талим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

**ТошДАУ Ўқув ишлари
бўйича проректор**



С.Я. Исламов

**5411600 – “Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик”
бакалавр йўналиши учун халқаро тажрибаларнинг ўрганилганлиги
тўғрисидаги таҳлили маълумотлар.**

«Мутахасисликка кириш» фани Голландиянинг Хохейнхайм университети ва Жанубий Кореянинг Гёнгсанг Миллий университети ўқув режаларида мавжуд бўлиб, Тошкент давлат аграр университети ўқув дастурига бу фанни киритиш мақсадга мувофиқдир.

Сабзавот, полиз экинлари, картошка етиштириш технологиясини ўрганиш ҳамда технологик жараёнлар билан бирламчи танишишни назарда тутати. Талабалар “Мутахасисликка кириш” фанидан маъруза ва амалий машғулотларда олган назарий билимларини ишлаб чиқариш билан боғлаб бориши лозим. Бунда талабалар учун илғор фермер хўжаликлари, сохалар бўйича илмий-тадқиқот институтларига экскурсияларда қатнашадилар.

Шунингдек, сабзавот ва полиз етиштиришнинг агротехнологик жараёнларини ва қўлланиладиган агротехнологик ишлар тартиби, уларнинг ижобий ва салбий хусусиятларини ҳам ўрганадилар.

Экскурсиялар Тошкент шаҳри атрофидаги сабзавот ва полиз етиштиришга ихтисослашган фермер хўжаликлари, Сабзавот, полиз экинлари ва картошкачилик илмий тадқиқот институтига ҳамда Ўсимликшунослик илмий тадқиқот институтига ташкил этилади.

Фанни ўзлаштириш даражаси талабаларнинг фанга қизиқишлари, ижодий ёндошган ҳолда қисқа ҳисобот топшириши билан аниқланади. Ҳар бир талабага ўзининг қизиқишига кўра сабзавотчилик, полизчилик, картошкачилик сохалари бўйича мустақил ижодий иш топширади ва профессор-ўқитувчилар томонидан баҳоланади.

Бугунги экологик шароитларни ҳисобга оладиган бўлсак, аҳоли саломатлигини муҳофазалашнинг бирдан-бир йўли – таркибида биологик фаол моддалар ва антиоксидантлар мужассам бўлган озиқ-овқат маҳсулотларини истеъмол қилишдир. Жаҳонда «функционал овқатланиш» ибораси вужудга келиб, озиқ-овқат таркибини ушбу микронутриентлар билан бойитиш услублари пайдо бўлди. Шу боисдан, инсон организмни муҳофаза қиладиган ва таркибида қимматли омилларни ўзида мужассам этган сабзавот ва полизларни озиқ-овқатга ишлатиш муҳим саналади.

Бугунги кунда кўпгина ривожланган мамлакатларда инсоннинг соғлом овқатланиши борасида давлат сиёсати Концепциялари ва Дастурлари амалга оширилмоқда. Ушбу дастурларда сабзавот ва полизларни кенг ассортиментларда истеъмол қилишга асосий эътибор қаратилган.

«Функционал сабзавот ва полизлар» фани Голландиянинг Хохейнхайм университети ва Жанубий Кореянинг Гёнгсанг Миллий университети ўқув режаларида мавжуд бўлиб, университет ўқув дастурига бу фанни киритиш мақсадга мувофиқдир.

«Функционал овқатланиш» ибораси илк бора Японияда ўтган асрнинг 80-йилларида нутрициологлар (нутрициология – овқатланиш тўғрисидаги фан) томонидан киритилган. Ушбу ибора авваламбор, витаминлар,

нутриентлар ва бошқа биологик фаол моддалар билан бойитилган озиқ-овқат маҳсулотларига таалуклидир.

«Функционал озиқ-овқат маҳсулотлари» - бу органик толачалар, пробиотиклар ва микроорганизмлар, антиоксидантлар, витаминлар (А, Е, С, β-каротин), минерал моддалар (кальций ва б.), микроэлементлар (темир, рух, фтор, селен ва б.) ва флавоноидлар (фитострогенлар, кверцетинлар ва б.) билан бойитилган озиқ-овқатлардир. Буларнинг асосий вазифаси – инсон организмда энергетик алмашинувини яхшилаш ҳамда ташқи муҳит омилларига бардошлилигини кучайтиришдан иборат.

Сабзавот ва полизлар – витаминлар, макро ва микроэлементлар, фитонцидлар ва кўпгина биологик фаол моддалар, шу жумладан қариш жараёнини сусайтирадиган, кўпгина касалликларнинг олдини оладиган ва иммунитетни оширувчи антиоксидантларнинг манбаидир. Шу нуқтаи назардан, турли сабзавот ва полизларни йил давомида истеъмол қилиш – аҳолининг соғлом овқатланишининг асосини ташкил этади.

«Функционал сабзавот ва полизлар» фанининг мақсади – соғлом овқатланишда сабзавот ва полизларнинг ўрни ҳақида билимларга эга бўлиш. Инсонларнинг ҳаёти давомийлиги, миллат саломатлиги сабзавот ва полизларни истеъмол қилиш билан чамбарчас боғлиқдир.

Талабаларга тўғри овқатланиш тўғрисида, яъни инсонларнинг ёши, иш фаолияти, озиқ-овқат маҳсулотларининг калориясига кўра овқатланишни ташкил этиш, оқсил, ёғлар, карбонсувлар, биологик фаол моддалар, органик толачалар ва сувни истеъмол қилиш меъёрлари, шунингдек, ушбу моддаларнинг турли сабзавот ва полизлар таркибида сақланиши, аҳоли жон бошига сабзавот ва полизларни истеъмол қилиш меъёрлари, сабзавот ва полизлар сифатини баҳолаш услублари ўргатилади.

Талабалар шунингдек, мамлакатимизда етиштириладиган турли сабзавот ва полизларнинг озиқабоп қисмлари ва навларининг хўжалик қимматли белгилари, озиқалик ва шифобахшлик ва профилактик аҳамияти ҳақида маълумот оладилар. Талабалар тўғри овқатланиш тарзини ташкил этишнинг аҳамиятини ўзлаштирадилар.

Ўқув ишлар бўйича проректор



С.Я.Исламов

Бакалаврият таълим жараёнининг мазмуни ва давомийлиги

Ўзбекистон Республикаси	Муддати	Миссури-Колумбия қишлоқ хўжалик университети АКШ	Муддати	Омский государственный аграрный университет	Муддати
1. Сабзавот экинлари селекцияси ва уруғчилиги	5 ой	1. Сабзавот ўсимликлари учун асосий озна моддалар.	2 ой	1. История и развития научного садоводства.	2 ой
2. Полизчилик	3 ой	2. Сабзавот ўсимликларни зараркунандалар билан комплекс курашишни олиб бориш.	4 ой	2. Защиты садовых культур.	3 ой
3. Сабзавотчилик	3 ой	3. Сабзавотчилик.	2 ой	3. Методы селекции овощных культур.	2 ой
5. Химояланган ер сабзавотчилиги	3 ой			4. Бахчеводство.	3 ой
				5. Декоративное садоводство.	2 ой
				6. Сортоведение и помология.	2 ой
				7. Методы орошения и фертигации в садоводстве.	2 ой
				8. Автоматизация садоводства	3 ой
				9. Биологические основы овощеводство	

Изох: Мева – сабзавотчилик ва узумчилик йўналиши ҳозирги кунда жуда долзарб йўналиш бўлиб, нафаат Ўзбекистон Республикаси балки бошқа Европа, Америка, Осиё ва МДҲ давлатлари қишлоқ хўжалик тизимида мева-сабзавот ва узум маҳсулотларини етиштириш технологиясини ўрганишни талаб қилинмоқда. Юқоридаги маълумотларга асосан шуни айтиш мумкинки, давлатимизда яратилаётган “Мева-сабзавотчилик ва узумчилик” йўналиши давлат таълим стандарти ва ҳон андозаларига мос равишда бўлиб, бошқа давлатларнинг таълим дастурларига ўхшаш томонлари ҳамда ўзига хос хусусиятлари билан ажралиб туради.

Веб-сайтлар:

1. [http:// www.gardening.cornell.edu/weather/microcli.html](http://www.gardening.cornell.edu/weather/microcli.html)
2. [http:// www.gasu.ru/](http://www.gasu.ru/)

**Сабзавотчилик, полизчилик ва
Картошқачилик кафедраси мудири, профессор**

Ш.И.Асатов

Study Programme: Agricultural Sciences in the Tropics and Subtropics (Master)

Eight modules are compulsory. Seven elective modules can be chosen from the list of all master modules of the Faculty of Agriculture. Particularly recommended modules are listed below.

	Code	Modulname		Semester	Verbindlichkeit
⊕	4905-420	Crop Production Systems		1	Pflicht
⊕	4906-410	Ecology and Agroecosystems		1	Pflicht
⊕	4904-450	Farm and Project Evaluation		1	Pflicht
⊕	4801-450	Livestock Production Systems and Development		1	Pflicht
⊕	4908-440	Livestock Production Systems and Development		1	Pflicht
⊕	4907-410	Natural Resource Use and Conservation in the Tropics and Subtropics		1	Pflicht
⊕	3000-420	UNlcert III English for Scientific Purposes		1	Wahl
⊕	4906-420	Biodiversity, Plant and Animal Genetic Resources		2	Wahl
⊕	3501-480	Breeding of Tropical, Ornamental and Vegetable Plants		2	Wahl
⊕	4907-430	Crop Production Affecting the Hydrological Cycle		2	Wahl
⊕	4907-420	Ecophysiology of Crops in the Tropics and Subtropics		2	Wahl
⊕	3301-480	Fertilisation and Soil Fertility Management in the Tropics and Subtropics (Fernstudienmodul)		2	Wahl
⊕	4605-450	Food Safety and Drinking Water Quality Related to Zoonoses in the Tropics and Subtropics		2	Wahl
⊕	4905-430	Integrated Agricultural Production Systems		2	Wahl
⊕	4907-440	Interdisciplinary Practical Science Training		2	Pflicht
⊕	4403-410	Irrigation and Drainage Technology		2	Wahl
⊕	4908-430	Livestock Breeding Programs - Planning Procedures and International Case Studies		2	Wahl

	Code	Modulname		Semester	Verbindlichkeit
⊕	3000-410	Portfolio-Modul (Master)		2	Wahl
⊕	4403-550	Post-Harvest Technology of Food and Bio-Based Products	Bio-	2	Wahl
⊕	4908-420	Promotion of Livestock in Tropical Environments		2	Wahl
⊕	4909-420	Quantitative Methods in Animal Nutrition and Vegetation Sciences	tion and	2	Wahl
⊕	4403-470	Renewable Energy for Rural Areas		2	Wahl
⊕	4901-410	Rural Development Policies and Institutions (7,5 credits)	tutions	2	Wahl
⊕	3101-560	Soils of the World		2	Wahl
⊕	3000-420	UNicert III English for Scientific Purposes	poses	2	Wahl
⊕	4302-420	Ethical Reflection on Food and Agriculture	ulture	3	Wahl
⊕	4909-430	Experimental Aquaculture		3	Wahl
⊕	3301-480	Fertilisation and Soil Fertility Management in the Tropics and Subtropics (Fernstudienmodul)	ement in modul)	3	Wahl
⊕	4902-430	Food and Nutrition Security		3	Wahl
⊕	4303-470	Gender, Nutrition, and Right to Food		3	Wahl
⊕	4908-410	Genetic Resources and Animal Husbandry Systems in the Tropics and Subtropics	ndry s	3	Wahl
⊕	4903-450	Innovations in Agriculture		3	Wahl
⊕	4301-420	Inter- and Transdisciplinary Research Approaches in Bioeconomy	ch	3	Wahl
⊕	4903-460	Methods in Interdisciplinary Collaboration	ration	3	Pflicht
⊕	3405-410	Organic Farming in the Tropics and Subtropics		3	Wahl
⊕	4908-450	Organic Livestock Farming and Products	ucts	3	Wahl
⊕	4909-410	Physiological and Ecological Aspects of Livestock Nutrition in the Tropics	of	3	Wahl
⊕	4903-500	Policy Processes in Agriculture and Natural Resource Management	atural	3	Wahl

	Code	Modulname	Semester	Verbindlichkeit
⊕	3000-410	Portfolio-Modul (Master)	3	Wahl
⊕	4901-420	Poverty and Development Strategies	3	Wahl
⊕	3402-420	Quantitative Methods in Biosciences	3	Pflicht
⊕	4901-470	Quantitative Methods in Economics	3	Wahl
⊕	3502-810	Quantitative Methods in Plant and Livestock Genomics	3	Wahl
⊕	4301-430	Rural Communication and Extension	3	Wahl
⊕	4903-490	Social Dimensions of Agricultural Development	3	Wahl

Studiengang: Crop Sciences - Plant Breeding and Seed Science (Master)

Seven compulsory modules (42 credits) and eight elective modules (at least 48 credits) have to be completed. That is a total of 15 modules (or at least 90 credits) over three semesters. The elective modules can be chosen from the other Crop Sciences major, from the listing below or from the modules of other master programmes of the faculty of Agricultural Sciences of the University of Hohenheim.

	Code	Modulname	Semester	Verbindlichkeit
⊕	3603-480	Entomology	1	Wahl
⊕	3502-440	Methods of Scientific Working (for Crop Sciences)	1	Pflicht
⊕	3302-440	Physiology and Biochemistry of Cereals	1	Wahl
⊕	3502-450	Population and Quantitative Genetics	1	Pflicht
⊕	3402-420	Quantitative Methods in Biosciences	1	Wahl
⊕	3504-450	Saatguttechnologie	1	Wahl
⊕	3000-420	UNICert III English for Scientific Purposes	1	Wahl
⊕	3402-450	Advanced Statistical Methods for Metric and Categorical Data	2	Pflicht
⊕	3503-470	Basics of Bioinformatics / Grundlagen der Bioinformatik	2	Wahl
⊕	4605-500	Biologische Sicherheit und Gentechnikrecht	2	Wahl
⊕	3501-450	Breeding Methodology	2	Pflicht

Code	Modulname	Semester	Verbindlichkeit
⊕ 3501-480	Breeding of Tropical, Ornamental and Vegetable Plants	2	Wahl
⊕ 3502-470	Plant Genetic Resources	2	Wahl
⊕ 3000-410	Portfolio-Modul (Master)	2	Wahl
⊕ 3504-450	Saatguttechnologie	2	Wahl
⊕ 3504-430	Seed Research	2	Pflicht
⊕ 3503-460	Transgenic Organisms in Research and Agriculture	2	Wahl
⊕ 3000-420	UNlcert III English for Scientific Purposes	2	Wahl
⊕ 3402-460	Advanced Statistical Methods for Metric and Categorical Data II	3	Wahl
⊕ 4302-420	Ethical Reflection on Food and Agriculture	3	Wahl
⊕ 3503-450	From Genes to Transgenic Plants	3	Wahl
⊕ 3501-460	Planning of Breeding Programmes	3	Pflicht
⊕ 3000-410	Portfolio-Modul (Master)	3	Wahl
⊕ 3502-810	Quantitative Methods in Plant and Livestock Genomics	3	Wahl
⊕ 3501-470	Selection Theory	3	Pflicht
Nicht mehr angebotene Module			
⊕ 3504-440	Seed Technology		
⊕ 4602-500	Biologische Sicherheit und Gentechnikrecht		
⊕ 3503-480	Molecular Plant Genetics		

Ўқув ишлар бўйича
проректор



С.Я.Исламов

Германиянинг University of Hohenheim ўқув модулидан олинган маълумот

Studiengang: Crop Sciences - Plant Breeding and Seed Science (Master)

Seven compulsory modules (42 credits) and eight elective modules (at least 48 credits) have to be completed. That is a total of 15 modules (or at least 90 credits) over three semesters. The elective modules can be chosen from the other Crop Sciences major, from the listing below or from the modules of other master programmes of the faculty of Agricultural Sciences of the University of Hohenheim.

Code	Modulname	Semester	Verbindlichkeit
⊕ 3603-480	Entomology	1	Wahl
⊕ 3502-440	Methods of Scientific Working (for Crop Sciences)	1	Pflicht
⊕ 3302-440	Physiology and Biochemistry of Cereals	1	Wahl
⊕ 3502-450	Population and Quantitative Genetics	1	Pflicht
⊕ 3402-420	Quantitative Methods in Biosciences	1	Wahl
⊕ 3504-450	Saatguttechnologie	1	Wahl
⊕ 3000-420	UNICert III English for Scientific Purposes	1	Wahl
⊕ 3402-450	Advanced Statistical Methods for Metric and Categorical Data	2	Pflicht
⊕ 3503-470	Basics of Bioinformatics / Grundlagen der Bioinformatik	2	Wahl
⊕ 4605-500	Biologische Sicherheit und Gentechnikrecht	2	Wahl
⊕ 3501-450	Breeding Methodology	2	Pflicht
⊕ 3501-480	Breeding of Tropical, Ornamental, and Vegetable Plants	2	Wahl
⊕ 3502-470	Plant Genetic Resources	2	Wahl
⊕ 3000-410	Portfolio-Modul (Master)	2	Wahl
⊕ 3504-450	Saatguttechnologie	2	Wahl
⊕ 3504-430	Seed Research	2	Pflicht
⊕ 3503-460	Transgenic Organisms in Research and Agriculture	2	Wahl
⊕ 3000-420	UNICert III English for Scientific Purposes	2	Wahl

Code	Modulname	Semester	Verbindlichkeit
⊕ 3402-460	Advanced Statistical Methods for Metric and Categorical Data II	3	Wahl
⊕ 4302-420	Ethical Reflection on Food and Agriculture	3	Wahl
⊕ 3503-450	From Genes to Transgenic Plants	3	Wahl
⊕ 3501-460	Planning of Breeding Programmes	3	Pflicht
⊕ 3000-410	Portfolio-Modul (Master)	3	Wahl
⊕ 3502-810	Quantitative Methods in Plant and Livestock Genomics	3	Wahl
⊕ 3501-470	Selection Theory	3	Pflicht
Nicht mehr angebotene Module			
⊕ 3504-440	Seed Technology		
⊕ 4602-500	Biologische Sicherheit und Gentechnikrecht		
⊕ 3503-480	Molecular Plant Genetics		

Ўқув ишлар бўйича
проректор



С.Я.Исламов

VAN HALL LARENSTEN UNIVERSITY HOLLAND
HORTICULTURE CHAINS
MASTER OF AGRICULTURAL PRODUCTION CHAIN MANAGEMENT
INFORMATION
ASK A QUESTION
FOR GENERAL INFORMATION ON STUDY PROGRAMMES:
INFODESK TEL: 0031 317 486 262
FAX: 0031 317 486 280
EMAIL: info@vhluniversity.com
<http://www.vhluniversity.com/master/horticulture-chains/contact-programma>

CURTIN UNIVERSITY AUSTRALIA
MASTER GRADUAT DERGEE
INTERNATIOL FUTURL STUDENTS ENQUIRIES
TEL: +61 8 9266 1000
FAX:+61 8 9266 4108
<http://www.curtin.edu.au/contact-us/>

TEXAS AGRICULTURE UNIVERSITY
MASTER OF SCIENCE IN FOOD SCIENCE
DEPARTMENTAL DIRECTORY:MAIN OFFICE
PHONE: (979)845 21 42
EMAIL: nfs@tamu.edu
<http://nfs.tamu.edu/about/contact/us>

AUSTRALIA CURTIN

Food Science and Technology

Bachelor of Science (Food Science and Technology) - BSc (Curtin) - 155699
Health Sciences

The food industry is one of the largest industries in the world and needs highly trained professionals to ensure the sustainable supply, quality and safety of food. The food you buy to eat and drink each day is the result of extensive research into the properties and characteristics of a variety of foods and food ingredients, and it enables commercially viable food production.

Food scientists determine the quality and properties of foods, including the nutritive and health value, flavour, palatability, colour, texture and storage life using sensory, chemical and microbiological techniques.

What the course involves:

The Bachelor of Science (Food Science and Technology) is designed to help you start a career as a food technologist or a food processing technician. The course combines lectures, tutorials, laboratory classes, industry site visits and research projects to help you gain considerable knowledge and hands-on experience in the field of food science.

Your first year is interprofessional and undertaken in collaboration with other health sciences students. It incorporates fundamental science units including:

- food and nutrition
- chemistry
- human biology.

Physics, biochemistry theory and practice are covered in your second and third years to give you an understanding of the use of nutrients in the body.

You will study core areas of food science, including

Curtin University of Australia
 Dryland Agricultural Systems Major (Master of Science)

Credits needed to graduate: 400

CORE UNITS	HRS/WK	CREDIT
Advanced Cropping Systems and Precision Agriculture 300	5.0	25.0
Advanced Livestock Production Systems 300	5.0	25.0
Agricultural Extension and Development 302	3.0	25.0
Animal Science 503	5.0	25.0
Broadacre Crop and Pasture Science 500	5.0	25.0
Climate Change and Adaptation 500	2.0	25.0
Environment and Agriculture Research Project 500	8.0	25.0
Environment and Agriculture Research Project 510	6.0	25.0
Environment and Agriculture Research Project 520	12.0	50.0
Gene to Phenotype 200	5.0	25.0
Integrated Pest Management 302	4.0	25.0
Quantitative Biology 501	5.0	25.0
Science Research Methodologies 551	3.0	25.0
Soil Science 200	5.0	25.0
Sustainable Agricultural Systems and Food Security 301	4.5	25.0